

AKCINĖS BENDROVĖS KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO DIREKCIJOS FINANSINIŲ RIZIKŲ VALDYMO POLITIKA

1. TIKSLAS

1.1. Akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos finansinių rizikų valdymo politikos (toliau – Politikos) paskirtis – reglamentuoti akcinės bendrovės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (toliau – Bendrovės) finansinės rizikos, atsirandančios valdant finansinius išteklius, valdymą ir kontrolę.

2. BENDROSIOS NUOSTATOS

2.1. Finansinių išteklių valdymo apimtis ir principai:

2.1.1. Tinkamas ir laiku vykdomų priimtų finansinių įsipareigojimų užtikrinimas. Bendrovė siekia užtikrinti maksimaliai efektyvų savo įprastinės veiklos finansavimą.

2.1.2. Turimų finansinių išteklių valdymas. Bendrovė, valdydama turimus finansinius išteklius, nesiekia spekuliacinių tikslų, finansiniai sprendimai priimami vadovaujantis šiais kriterijais prioriteto tvarka: investuotų lėšų saugumas, likvidumas, pelningumas (finansinių investicijų gražos maksimizavimas, finansinės veiklos sąnaudų minimizavimas, galimų nuostolių dėl kylančių finansinių rizikų suvaldymas).

2.2. Pagrindinės finansinės rizikos, turinčios įtakos Bendrovės finansinių išteklių valdymui:

2.2.1. likvidumo rizika;

2.2.2. sandorio šalies kredito rizika;

2.2.3. palūkanų normos rizika;

2.2.4. valiutų kurso rizika.

2.3. Bet kokių išvestinių priemonių ir produktų naudojimas galimas tik finansinės rizikos valdymo tikslais. Spekuliaciniais tikslais išvestinės priemonės ir produktai nenaudojami.

2.4. Politika neapima investavimo į kitus ūkio subjektus verslo plėtros tikslais.

3. LIKVIDUMO RIZIKA

3.1. Rizika, kad Bendrovė einamuoju laikotarpiu neturės pakankamai lėšų savo finansiniams įsipareigojimams įvykdyti:

3.1.1. Finansavimo likvidumo rizika – rizika, kad Bendrovė reikiamu metu neturės pakankamai lėšų savo kreditoriniams įsipareigojimams vykdyti, kurie gali atsirasti pažeidus sutartyse numatytus įsipareigojimus bei dėl kitų iš anksto nenumatytų priežasčių. Taip pat ši rizika gali atsirasti dėl reikšmingos dalies kredito sutarčių pabaigos termino suėjimo tuo pat metu ir galimybių gražinti ar refinansuoti šiuos kreditus stokos. Taip pat ši rizika gali atsirasti dėl negalėjimo diversifikuoti savo finansavimo šaltinių ir dėl to išaugtų skolinimosi kaštai.

3.1.2. Rinkos likvidumo rizika – rizika, kai finansavimas iš rinkų yra negalimas dėl rinkų uždarymo ar nelikvidumo rinkose. Ji gali kilti dėl likvidumo stokos skolos vertybinių popierių rinkose arba sutrikus apsikeitimo ar kitų išvestinių priemonių sandorių sudarymui.

3.2. Likvidumo rizika valdoma šiomis priemonėmis:

3.2.1. Planuojant tiesioginių pinigų srautų prognozes indikuojamas lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai. Pagrindiniai išoriniai finansavimo šaltiniai – skolinimasis iš finansinių institucijų ir iš ES bei kitų fondų pritraukiamos lėšos. Bendrovė siekia mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti operatyvų veiklos finansavimą.

3.2.2. Laikiniai laisvos lėšos nukreipiamos, pasirenkant mažiausios rizikos investavimo alternatyvas į aukšto kredito reitingo skolos instrumentus: indėlius bankuose, Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių bei komercinių bankų skolos vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones.

4. SANDORIO ŠALIES KREDITO RIZIKA

4.1. Sandorio šalies kredito rizika yra rizika, kad kita sandorio šalis neįvykdys savo sutartinių įsipareigojimų.

4.2. Kai sandorio šalis yra finansinė institucija, tokia rizika Politikoje vadinama sandorio šalies rizika, kai sandorio šalis yra kitas subjektas – kredito rizika.

4.3. Sandorio šalies rizika su finansinėmis institucijomis valdoma taikant apribojimus sandorio šalims ir diversifikuojant turimus finansinius išteklius¹:

4.3.1. Bendrovės pinigai laikomi ir (ar) investuojama tik į patikimas finansines institucijas, turinčias ilgalaikio skolinimosi kredito reitingą (toliau – kredito reitingą), suteiktą bent vienos iš „Fitch Ratings“ (Fitch), „Standard&Poors“ (S&P) ar „Moody's“ (Moody's) agentūrų. Jei finansinei institucijai nėra suteiktas kredito reitingas, galima taikyti jos patronuojančiai bendrovei suteiktą kredito reitingą tik tuomet, kai patronuojanti bendrovė turi ne mažiau nei 90 proc. akcijų.

4.3.1.1. Kai kredito reitingas yra ne žemesnis kaip BBB+ (Fitch ir S&P) ar Baa1 (Moody's), lėšos yra išskaidomos, siekiant, kad vienoje finansinėje institucijoje būtų laikoma lėšų ar investuota į finansinės institucijos instrumentus ne daugiau nei 1/3 visų turimų finansinių Bendrovės išteklių.

4.3.1.2. Kai kredito reitingas yra mažesnis nei BBB+ (Fitch ir S&P) ar Baa1 (Moody's), bet ne žemesnis nei kaip BBB- (Fitch ir S&P) ar Baa3 (Moody's), visose tokiose institucijose bendrai paėmus galima laikyti ir investuoti ne daugiau nei 1/3 visų turimų finansinių Bendrovės išteklių.

4.3.1.3. Išimtiniais atvejais, kai Lietuvos rinkoje sumažėja finansinių institucijų, netaikančių palūkanų už atsiskaitomosios sąskaitos likutį, pasiūla iki 3 ir mažiau, finansinėje institucijoje, kurios kredito reitingas yra ne žemesnis kaip A- (Fitch ir S&P) ar A3 (Moody's), galima laikyti iki 50 % visų turimų finansinių išteklių.

4.3.2. Į vienos iš Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybės, kuriai yra suteiktas kredito reitingas, ne žemesnis negu A- (Fitch ir S&P) ar A3 (Moody's), skolos vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones gali būti investuojama ne daugiau negu 10 mln. Eur. Į vyriausybių, neatitinkančių šio punkto reikalavimų, skolos vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones neinvestuojama.

4.3.3. Įsigyjant Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolos vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones, Bendrovės investuojami finansiniai ištekliai nėra ribojami.

4.4. Jeigu nustatoma, kad viršytas vienoje finansinėje institucijoje laikomų finansinių išteklių limitas, lėšos tarp finansinių institucijų persikirstomos mažiausiai nuostolingų būdu. Jei nutraukus atitinkamus sandorius bus prarasta daugiau nei 50 % sukaupto investicinio pelno (palūkanų, vertės padidėjimo ir pan.), galima tokių sandorių nenutraukti.

4.5. Kredito rizika atsiranda dėl tikimybės, kad sandorio šalis, kuri yra Bendrovės teikiamų paslaugų ar tiekiamų prekių pirkėjas arba Bendrovės turto naudotojas (toliau – pirkėjas), už suteiktas paslaugas, patiektas prekes, nuomos pagrindais perduotą naudotis Bendrovės turtą neatsiskaitys laiku ar atsiskaitys pavėluotai.

4.6. Sudarant Bendrovės teikiamų paslaugų, tiekiamų prekių pardavimo, Bendrovės turto nuomos sandorius (toliau – pardavimo sandorius) kredito rizika Bendrovėje valdoma:

4.6.1. Nustatant pardavimo sandorių sąlygose delspinigius už atsiskaitymo vėlavimą. Uosto žemės nuomos sutartyse papildomai yra nustatoma sutarties nutraukimo galimybė neatsiskaitymo atvejais.

¹ Tai turimos piniginės lėšos bankų sąskaitose, indėliai, skolos vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės.

4.6.2. Reikalaujant, kad pirkėjai pateiktų mokėjimo užtikrinimo laidavimo raštus ar sumokėtų užstatą, ar atliktų avansinius mokėjimus, surenkant pagrindines uosto rinkliavų pajamas.

4.6.3. Vertinant individualiai pirkėjo galimybes atsiskaityti laiku.

4.7. Bendrovė tikrina sandorio šalies kredito riziką, kiekvieną sykį gavusi informacijos apie sandorio šalį, bet ne rečiau nei kartą per tris mėnesius, ir priima atitinkamus sprendimus.

5. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

5.1. Palūkanų normos rizika yra rizika patirti nuostolių dėl palūkanų normų nepalankių pokyčių.

5.2. Sudarant skolinimosi sandorius, skolinamasi rinkos sąlygomis, visapusiškai įvertinus kintamų ir fiksuotų palūkanų poveikį skolinimosi išlaidoms.

5.3. Investuojant laisvas pinigines lėšas į skolos vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, stengiamasi naudoti fiksuoto pajamingumo instrumentus.

6. VALIUTŲ KURSO RIZIKA

6.1. Valiutų kurso rizika yra rizika patirti nuostolių dėl valiutų kursų nepalankių pokyčių.

6.2. Bendrovės pagrindinė sandorių valiuta yra eurai – sudarant bet kokius sandorius siekiama, kad atsiskaitymai būtų vykdomi eurai.

6.3. Sandorių, sudarytų užsienio valiutomis, kurių vertė viršija 1 mln. Eur, valiutos rizikos valdymui gali būti naudojamos išvestinės finansinės priemonės. Išvestinės finansinės priemonės valiutų kurso valdymui nenaudojamos, jeigu potenciali rizika gali būti nereikšminga² arba aktyvių valdymo priemonių administravimo kaštai būtų neproporcingai dideli.

7. SPRENDIMŲ DĖL PINIGINIŲ LĖŠŲ VALDYMO PRIĖMIMAS

7.1. Už Politikos įgyvendinimą atsakingas Bendrovės ekonomikos ir finansų direktorius-vyriausiasis finansininkas.

7.2. Sprendimus dėl lėšų investavimo ir išvestinių finansinių priemonių sandorių sudarymo, keitimo ir (ar) nutraukimo tvirtina juos pasirašydamas Bendrovės generalinis direktorius ar jo įgaliotas asmuo arba Bendrovės įstatuose nustatytais atvejais kolegialūs organai.

8. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8.1. Politikos įgyvendinimą kontroliuoja Bendrovės generalinis direktorius.

8.2. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per vienerius metus ir, jei yra poreikis, atnaujinama. Politikos atnaujinimą inicijuoja Bendrovės ekonomikos ir finansų direktorius-vyriausiasis finansininkas.

8.3. Tiesioginiai Bendrovės darbuotojų vadovai yra atsakingi, kad jiems pavaldūs darbuotojai, vykdančys funkcijas, susijusias su Politikos reikalavimų įgyvendinimu, būtų susipažinę su Politika.

² Jeigu vertinant blogiausią scenarijų tikėtinas sandorio (arba kelių analogiškų sandorių) nuostolis sudaro mažiau nei 300 tūkst. Eur.